

КВІЗ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В 5-6 КЛАСАХ ГІМНАЗІЇ

Горошкін І.О.

Інститут педагогіки НАПН України, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник відділу навчання іноземних мов

В умовах світової інтеграції та взаємовпливу культур перед освітою постало завдання підвищення потенціалу учнів, які мають бути обізнаними у різних сферах знань, необхідних для процесу комунікації з носіями інших культур. Це актуалізує проблему формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності здобувачів освіти.

Міжкультурна іншомовна комунікативна компетентність є комплексом знань, пов'язаних зі світовою та національною культурою, на основі яких сформовані вміння узгоджувати власну мовленнєву поведінку із засвоєними морально-етичними, естетичними та іншими цінностями. Складниками міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності вважаємо лінгвокраїнознавчий та лінгвополікультурний компоненти.

Аналіз наукових праць уможливив виокремлення завдань, що мають бути розв'язані в процесі формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності: визначення обсягу лінгвокраїнознавчого та лінгвополікультурного матеріалу з урахуванням вікових особливостей учнів 5-6 класів; виявлення відповідності матеріалу завданням конкретної навчальної ситуації; добір дидактичного матеріалу; пошук ефективних шляхів залучення учнів до здобутків національної та світової культури. Для розв'язання означених завдань вчителю доводиться здійснювати інформаційний пошук, аналіз навчально-методичної літератури. Зазначимо, що чинні підручники іноземної мови для 5-6 класів містять матеріали, які дозволяють забезпечити реалізацію лінгвокраїнознавчого та лінгвополікультурного компонентів, пропонуючи інформацію про Україну, та країну, мова якої вивчається. Однак для більш повного розуміння історії, культури і побуту досліджуваної країни необхідно вводити додатковий матеріал.

Учителю важливо визначити основні теми національної культури країни (країн), мова якої вивчається, що стосуються історії, географії, суспільно-державного устрою, особливостей побуту, традицій, звичаїв. При цьому не варто забувати, що учні 5-6 класів мають певні потреби та інтереси, тож особливу увагу доцільно приділити тим видам діяльності, які роблять навчання яскравим і творчим. Необхідно враховувати зміст матеріалу з інших предметів, що може посприяти інтеграції знань з різних галузей, збагачуючи таким чином уроки іноземної мови. Завдання вчителя - знаходити найбільш ефективні прийоми і форми роботи з країнознавчим матеріалом.

У формуванні міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності в процесі навчання іноземної мови в 5-6 класах гімназії ефективними вважаємо різноманітні ігри, вікторини, кросворди, що допомагають отримати відомості про те, що вже знають учні, що викликає у них найбільший інтерес. Доступною формою роботи для будь-якої школи, незалежно від умов і матеріально-технічного забезпечення є квіз (від англ. quiz). – коротке опитування, Квізи можуть бути застосовані як у процесі опанування окремої теми, так і розділу. Наприклад, у 5 класі можна запропонувати учням такі запитання:

1. Who is the most famous English poet?
2. What is the capital of Great Britain?
3. What river is in London?
4. Where did Sherlock Holmes live?
5. What is the Union Jack?
6. Where are the Beatles from?

Учитель може скласти власні запитання, спираючись при цьому на свої спостереження в роботі з класом, беручи до уваги інтереси учнів, особливості навчального матеріалу.

Тематика: Педагогічні науки

МЕТОДИЧНА ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛІВ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Горошкіна О.М.

Інститут педагогіки НАПН України, доктор педагогічних наук, професор, провідний науковий співробітник відділу навчання профільного навчання

Основу професійної освіти вчителя становить методична підготовка, яку отримують упродовж навчання у виші, згодом удосконалюють через самоосвіту, підвищення кваліфікації. Зміст методичної підготовки визначають соціальні виклики й суспільні запити, мета й завдання освіти тощо. Як показують нинішні реалії, суспільство потребує від учителя високого рівня мобільності, здатності адаптуватися до принципово нових умов. Цьогоріч педагоги постали перед викликом – організацією дистанційного навчання у зв'язку з оголошенням карантину через пандемію – й були змушені швидко переорієнтувати власну діяльність на організацію синхронного й асинхронного навчання учнів. Як свідчить практика, не всі вчителі виявилися готовими до цього. За результатами опитування, проведеного відділом профільного навчання Інституту педагогіки НАПН України в експериментальних закладах (кількість респондентів - 74), 79,5 % педагогів не мали досвіду організації дистанційного навчання до початку карантину. Такі результати зумовлюють актуалізацію проблеми ознайомлення учителів із інформацією про особливості технологій дистанційного навчання, програми, цифрові сервіси тощо.

Зрозуміло, що засоби, якими користуються вчителі, швидко змінюються. До того ж методика застосування окремих із них докладно розкрита на освітніх онлайн-платформах. Тому потрібно, спираючись на виокремлені науковцями й практиками труднощі та недоліки дистанційного навчання, максимально мінімізувати їх, розробити ефективний інструментарій для комплексного й системного використання застосунків в освітньому процесі. Зокрема, до недоліків учителів відносять такі: послаблення безпосереднього контакту з учнями (74,3 %), брак технічних засобів навчання (73 %), зниження ефективності навчання через слабкий контроль (35,1 %), недотримання принципів академічної доброчесності (1,4 %). Найбільші труднощі вчителів викликало проведення уроків із синхронним застосуванням різних засобів зв'язку (52,7 %). Особливої уваги потребує й аналіз визначених педагогами переваг дистанційного навчання, зокрема таких: можливість виконувати завдання в зручний для учня час (75,7 %), можливість застосовувати різноманітні допоміжні джерела (70,3 %), час, відведений для виконання завдань, не обмежений хронологією уроку (45,9 %), збільшення питомої ваги самостійної роботи учнів (29,7 %). Зазначене спонукає до висновку, що ефективність організації дистанційного навчання безпосередньо залежить від сформованості в педагога таких умінь: адаптувати навчальний матеріал відповідно до теми й мети уроку, освітніх потреб учнів; організовувати збалансовану самостійну діяльність учнів, що передбачатиме не тільки вчасне і якісне виконання ними навчальних завдань, а й самостійне здобування нових знань. Принагідно зауважимо, що за результатами опитування, під час карантину гостро постала й проблема оптимального вибору обсягу завдань, адже значна частина учнів (56%), не маючи досвіду організації самостійної роботи, зазначають про велику кількість завдань.

Результати проведеного опитування переконують у тому, що потребує перегляду зміст методичної підготовки учителів, зокрема потрібно зосередитися на формуванні вмінь